

Vänstervind : till fällighetstidning för Socialdemokratiska vänsterpartiet i...

nivå2 54 Ecy Br Fo1

National Library
of Sweden

Vänsterwind

Tillfällighetstidning för Socialdemokratiska Vänsterpartiet i Västra Sverige.

Pris 10 öre.

Juli 1917.

Västra Sverges Nya Partidistrikts första kongress i Göteborg 1917.

Upp till kamp för rätten.

av CARL LINDHAGEN.

Man kan säga, att det i vår kamp för rätten gäller att rikta sig emot *det förflutna seklets* ensidigheter. Det har kämpat för rättigheterna, men förbisett för mycket dessas grundvalar, plikterna. Det har lössläppt de individuella krafterna till fri verksamhet, men på ett sådant tygellöst sätt att styrkan triumferat och det svaga nedtrampats. Det har skapat en underbar ekonomisk och teknisk utveckling, men härvid åsidosatt de andliga värdena och sinnelagets demokrati. Det har styrts av ofria majoriteter, de inkompetentaste styresmän, som finnas, samt vänt ryggen åt sakligheten, ovällden och förnuftet. Det har varit en tummelplats för makt och taktik men ett fängelse för rättvisa och etik.

Man har också uttryckt erinringarna mot det föregående seklet så, att det är seklets så kallade *praktiska politik*, som gjort konkurs. Den parlamentariska politiken har gått de antydda ensidigheternas ärenden och därvid befäst och utvidgat dem ytterligare. Även när den med välvilja tänkt på något annat, har den inrättat sig med förkärlek för de så kallade små stegen. Man bygger icke ett hus, säges det, på annat sätt än genom att foga sten till sten. Med denna utgångspunkt har den parlamentariska politiken ogärna medgivit, att ens någon liten bråkdel av arbetet inriktats på att samtidigt förbereda de större stegen, detta som dock väcker hänförelse samt gör vår vandring i det lilla gladare och fruktbarare samt vår längtan mycket snarare till en realitet. Därför har det också inträffat, att den byggnad av rättstankar, som skulle murats upp bergfast i våra sinnen, icke kommit till stånd;

och när så de stora påfrestningarna från makten inställde sig, fanns icke någon tillräcklig motvikt här emot i sinnelagen.

Det är dock så, att om en jordbrukare vill ha god äring på sin åker, planlägger han sitt arbete så, att åkern ränsas fullständigt från ogräs. Han klipper icke bort blott små stjälkar och blad här och där, utan han försöker få bort ogräset radikalt, det vill säga med rötterna. På samma sätt förhåller det sig med samhällets stora åker. Den kan ej bringa någon fullgod äring, utan att man även här går till roten med det onda. Parlamenten och regeringarna må med fog driva praktisk dagspolitik ända till nittiofem procent, ty dagens omsorger måste upptaga oss mest. Men världen behöver samtidigt något av den så föraktade idépolitiken. Återstående fem procent åtminstone av arbetet borde kunna få ägnas däråt. Dessa två slag av politik betvinga nämligen varandra och äro ett.

Vill man emellertid närmare individualisera det, som vi måste taga parti emot under det förgångna århundradet, möter här främst *systemet Europa*. Man må icke föreställa sig, att det är österrikare, tyskar, ryssar, fransmän, engelsmän och turkar som ställt till detta elände, det är hela Europa. Det anses här i landet, att vi icke äro med i kriget, men detta är ett misstag. Vi äro lika inblandade i det som de andra med vårt åskådningssätt, våra institutioner och vår ekonomi. Det är endast vårt blod, som ännu icke utgjutes. Europa har allt för länge varit ensam makthavande i världen och därigenom kommit bort från etik och dylika omistliga värden. Världsdelen är helt enkelt en rö-

vare och bör såsom sådan införas på korrektionsanstalt. Det gäller, om livet är oss kärt, att gå i elden mot det senila Europas utlevade institutioner och nedisade tankevärld.

Emellertid äro de europeiska folken såsom sådana oskyldiga. Anstiftaren och ledaren av de europeiska ensidigheterna, misstagen och förbrytelserna är *den europeiska herremakten såsom institution*. Den dväljes på alla rum och inom alla riktningar och verkar i sitt nuvarande skick nedbrytande varhelst den befinner sig. Med herremakt i motsats till folkmakt menas här sammanfattningen av dem, som fått tillfälle att utöva yttre makt eller besitta ägodelar och som på grund av tidsförhållandena behärras av benägenheten att för egen del förkovra endera delen eller båda delarne. Dessa människor må nu personligen vara aktningvärt folk, men denna ävlan och maktutövning i det yttre dödar inom dem denna inre makt till det goda, som även de i själva verket bära på.

Genom penningens välde och den därigenom förvärvade tekniska bildningens inre makt leda de förmögna samhällsklasserna faktiskt samhällenas öden. Överallt sätta de sig i besittning av maktmedlen. Dessa klasser finna instinktivt det egna landets för dem öppna möjligheter till förvärv och myndighet för tränga och vilja gärna vidga gränserna för sin företagsamhet. De olika staternas överklasser komma därigenom att stå emot varandra. Detta är en av de huvudsakliga anledningarna, varför det alltid är de övre tiotusenden, som förbereda och förhärliga krigerna samt med självhärskarens ansvarlösa nyck draga folket med uti desam-

ma och ingjuta även i de djupare leden en oreflekterad stämning till förmån för sitt eget och hela mänsklighetens fördärv. Vi måste en gång med lågande harm taga parti mot alla de institutioner, som skapats till stödjepunkter för dessa fördärvliga strävanden.

Det kan därför icke sägas tillräckligt många gånger, att även denna förvildnings yppersta verktyg, *det europeiska militärväsendet*, måste krossas. Den europeiska herremakten har i vår tid, såsom det så vackert heter, till och med "demokratiserat" detsamma genom införande av den allmänna värplikten, världens mest själlösa, bloddränkta och dåraktiga inrättning. Man skolar hela folken i våldstankarna och låter dessa "folk i vapen", såsom de också så fagert kallas, gå i döden för de besittandes rovdjursinstinkter. Vi måste med hela våldsamheten i ett heligt hat taga parti mot vapnen och för rättstankarna.

Ett annat föremål för den europeiska herremaktens omsorg och förkärlek äro *de europeiska dynastierna av alla slag*. För att göra självbedrägerierna fullständigt aktar man icke ens för rov att inbilla sig och folket att dessa anstalter äro skapelser av Guds nåde och att sålunda till och med ett högsta väsende i sista instans håller sin hand över de olika aktörernas bloddrypande våldshandlingar. Utan tvivel äro kejsare, kungar och furstar personligen hyggliga medmänskior. Men de äro beklagliga därför, att deras officiella värdigheter av kvarlevande medeltidsförfattningar tvingas att vara symboler, samlingspunkter och stödjeppelare för allt, som omtöcknar de europeiska folkens sunda förstånd och goda vilja.

Polit. ekon.
Loc.
Tidskr.
(P. 1)
FOL

Teckning av Walter Crane.

Varför måste ett nytt parti bildas i Sverige.

Därför att:

Partikongressen beslöt oskadliggöra all opposition inom partiet genom uteslutningsultimat. Den stämplade Carl Lindhagens, Fred. Ströms, Z. Höglunds, Vennerströms m. fl. vänstermäns arbete i riksdagen mot kungamakten, mot Första kammaren, för freds- och rättskrav för avrustning, rusdrycksförbud o. s. v. som illojalitet. I uppenbar strid mot verkligt demokratiska grunderna godkändes den mot vänstern riktade munkorgslagen.

Kongressen avlog förslaget om att ingen riksdagsman må kunna förmenas att i riksdagen föra talan för partiets programpunkter och kongressuttalanden. Som fria män och icke trålar, som folkets ombud och tjänare, icke dess herrar, måste vänsterns män i riksdagen resa sig mot ett sådant tyranni. Kongressen slopade den Vennerströmska resolutionen som krävde avvapning och fastslog i stället försvarsvänlighet. Världskriget har blodigt illustrerat militarismens väsen. Från den blodränkta jorden stiger ett förtvivlans skri mot det militära förtrycket: i ett ögonblick då från folken och deras ledare borde utgå ett rop till samling och kamp som aldrig förr mot militarismen och krigets vanvett — i detta ögonblick förklarar Sveriges socialdemokrater sig solidariska med ett militärväsen. Samverkan och förstelse med klass-samhällets borgerliga partier — munkorg och uteslutning åt egna klassbröder, som förfäktat klara och rena linjer i socialismens kamp — se där resultatet av partikongressen. Där finnas de verkliga splittringsmännen, som genom sin march åt höger drivit fram ett nytt socialistiskt arbetareparti.

För partiets vänster återstår icke annat än att i en ny organisation samla alla de krafter inom vårt folk, som utan tvekan och köpslagan vilja föra kampen mot kapitalismen, dess institutioner och alla därmed sammanhängande missförhållanden.

Vad vill det nya partiet?

SOC.-DEM. VÄNSTERPARIET, som lärt av kriget och militarismens brott, vill gå till en kraftig aktion mot hela det militära eländet, vill anslå dess miljoner till nyttiga och fredliga ändamål, vill avskaffa den allmänna värnplikten, som militariserar hela folket, vill att även i vårt land skall börjas en strid för avrustning, liksom våra partivänner i Norge för länge sedan påbörjat.

SOC.-DEM. VÄNSTERPARIET har ej glömt kungamakten borggårdskupp 1914, vet hur dyrt och skadligt hovet är, och vill därför kraftigt arbeta för ett republikanskt statsskick.

SOC.-DEM. VÄNSTERPARIET vill gå till en allvarlig strid för hela Första kammarens avskaffande, denna oerhörda broms för alla reformer och all demokrati, denna herreklassens borg, som stänger folkets frammarsch.

SOC.-DEM. VÄNSTERPARIET vill kraftigt hävda både utåt och inåt yttrande-, tryck- och församlingsfriheten och hävda energiskt demokratiens principer utom, men också inom partiet. Den internationella socialismens principer vill det nya partiet hävda i broderlig samverkan med de kämpande massorna i alla land för att, i samfäll kamp mot den rådande borgfreden, resa en ny segrande International.

Vi rikta en maning till alla som godkänna och gilla dessa riktlinjer för arbetarnas fortsatta klasskamp att genom anslutning här till bana väg för ett socialistiskt folkparti i vårt land. Västra Sverges Nya partidistrikt uppmanar alla dessa att överallt ansluta sig till soc.-dem. vänsterns organisationer. Där sådana ännu icke finnes, böra alla intresserade verka för skapande av nya arbetarekommuner. Tillskriv i detta syfte distriktsstyrelsen, 2:dra Långgatan 6, Göteborg, som lämnar upplysningar, anskaffar föredrags-hållare m. m. Medlemskap erhålles även genom Göteborgs Nya Arbetarekommun, som hälsar Eder välkommen i arbetet på förverkligandet av ekonomisk och andlig frihet åt alla. Anmälan om medlemskap sker å expeditionen Andra Långgatan 6, II, Cigarrafärerna S. Allég. 8 och Masthuggstorget 4 samt hos uppbornsmän å arbetsplatser och å kommunens möten. Varje klassmedveten arbetare måste agitera för tillslutning till Göteborgs Nya Arbetarekommun och till Soc.-dem. vänsterpartiet i Sverige.

Från Mölndal.

Detta samhälle, beläget i omedelbar närhet i Göteborg, är måhända känt för de flesta av Vänstervinds läsare, men några ord om förhållandena här torde ändock vara på sin plats. Mölndal är kort och gott ett fabriksamhälle, ursprungligen är det en s. k. kvarnby. Dessa kvarnar ha allt mer och mer försvunnit och i dess ställe uppförts fabriker invid Mölndalsån, vilken tjänstgör som avlopp för en hel rad av sjöar. På grund av denna stora industri består befolkningen till övervägande delen av fabriksarbetare, vilket gör platsen i organisatoriskt hänseende ganska betydande. En hel del organisationer finnas, såväl fackliga som politiska samt nykterhetsföreningar. Givetvis råder här som på andra platser mycken slöhet bland arbetarmassorna. Särskilt lämnar den fackliga sammanslutningen bland arbetarna på textilfabrikerna åtskilligt att övrigt att önska. Mölndalsborna i allmänhet kan benämnas som s. k. period-människor, man brusar upp vid vissa tillfällen och är intresserad, t. ex. vid ett riksdagsmannaval eller någon särskild sak, en viktig frågas behandling o. d., då strömma arbetarna till i massor och det hela ser rätt livaktigt ut. Detta är ju gott och väl, men då på nytt ett ohjälpligt slöhetstillstånd inträder efter en dylik uppyckning, måste man beklaga att så litet uthållighet och

entusiasm finnes, ty detta är dock de främsta förutsättningarna för att göras våra organisationer kraftiga och föra arbetet framåt. Glädjande nog finnes dock många som tagit sin uppgift inom föreningarna på fullt allvar, och här som på andra platser är det främst ungdomen som går i teten. Soc.-dem. Ungdomsklubben, som lagt grunden till de flesta av organisationerna på platsen, kan glädja sig åt god framgång på sista tiden. Vidare bildades den 6 april d. å. Mölndals Sob.-dem. Vänsterförening, vilket namn efter kongressen ändrades till Mölndals Nya Arbetarekommun av Soc.-dem. Vänsterpartiet. Denna erhöi en lyckad start och räknar f. n. omkring 100 medlemmar, vilket bevisar att det trots flera personers svaghet vid uppörelsen mellan vänster och höger inom det gamla partiet, ändock blåser en vänstervind i Mölndal. Den nya Arb.-kommun ämnar också göra allt för att föra det nya partiet och dess idéer framåt. Vi ha ungdomen, den verkligt intresserade och kampdugliga, med oss. Det är nog för att kunna se framtiden hoppfullt an och vi behöva ej rygga tillbaka för att vi äro placerade i en så mörk valkrets som Bohusläns södra. Mycket kunde vara att nämna om brytningen mellan höger- och vänsterriktningen inom socialdemokratin, men må detta anses som ett övervunnet stadium. Vi vänstersocialister gå fram till arbete efter våra principklara linjer och torde framtiden utvisa var den stora massans sympatier finnas. Blott till sist en maning speciellt till den arbetare-ungdom i Mölndal som står slö och liknöjd för allt organisationsarbete. Gå in i Ungdomsklubben och Vänsterkommunen och deltag i arbetet. Kom ihåg Karl Marx' ord: "Arbetareklassen, det undre samhällslaget, kan aldrig resa sig utan att spränga det övre, som bildar det officiella samhället". Det är vårt mål att åstadkomma en sådan sprängning för att skapa ljus och lycka åt mänskligheten. Då måste vi alla deltaga i det socialistiska omdaningsarbetet. Gör detta och ni fyller er uppgift i livet.

Liv är strid.

R. J.

Stövlarna gav Kasper hänförelse.

Från bondetäget.

En stor patriot i Skaraborgs län, före detta kapten "i min armé" vi kan ju kalla honom Kasper, skulle ju med i bondetäget! Men hur kunna få en dräkt vari ej sägs en f. detting, utan en verklig jordbrukare? Därpå funderade nog Kasper mer än en gång. På bondetägsdagen finna vi Kasper nästan oigenkänlig, grova vadmalshxor å storväst, ullhalsduk, luden slagmossa, ett par tråttömsstövlar smällande gav uppseende åt Kasper där han stampade fram, bärande på armen sin troligen lånta mjölkörarkappa.

Täget kom och Kasper stuvades in, men hettan blev svår å stövlarna klämde hans sorna så han nästan jämrade sig högt. Vid Laxå måste Kasper ta av dom, å i stället dra på lackskorna som nu måste fram ur reskofterten.

En månad senare återser jag Kasper på Billingens stora lokal för att liksom jag höra Nyström från Stockholm förkunna sin ryss-skräck. Det blev en stunds väntan. Ja sätter mig bakom Kasper, som nu fått en like i reserven vid sin sida. Kasper talar om sin stora dag, då han känt den stora hänförelsen. "När jag gick över Norrbo, så trilla tårarna utför mina kinder av hänförelse." Kasper tänkte nog på stövlarna som klämde fram hänförelsens tårar. Att Kasper måste ta bil från slottet till hotellet, för sina sönderskavda fötters skull, det teg han med. Men väl påklädd sin vanliga habit kunde han, höra på trumpetaren Hedin och glädjas över att ha lurat de dumma bönderna med på färden av vilken han kom att göra en god affär.

Se upp med Kasper ni bönder! Under valören säger Kasper "vi bönder" när han

Vilken grupp tillhör du?

Töreboda arbetarekommun bildades under "förräderprocessens" dagar. Den erhöi vid starten 8 medlemmar.

På en lista, som några dagar förut cirkulerat bland arbetarna, hade antecknat sig ett 30-tal personer som voro inträsserade till bildandet av en kommun. Största delen av dessa trettio lyser ännu med sin frånvaro. Men tack vare inträset, för arbetareörelsen och socialismen idéer, har nu arbetarekommunen växt sig stor och stark.

Men ännu återstår många arbetare som borde ansluta sig till kommunen med det första.

Det är i allmänhet så, att massorna uppdelas i tre grupper: de nöjda, de missnöjda, och till sist — den största gruppen — de liknöjda.

Arbetare i Töreboda med omnejd! Vilken av dessa grupper är det du tillhör? Ransaka Eder själva och visa i handling svaret.

Jag skall i korta drag skissera upp de olika grupperna, så blir det lättare att finna svaret. De nöjda ha intresse av det bestående samhällets nuvarande tillstånd i alla dess olika reaktionära former. De äro nöjda med de samhällsinstitutioner, som framskapat detta för hela mänskligheten så ödesdigra blodbad, som drivit folket inför det grinande hungerspöket. Den gruppen representeras av de flesta myndighetspersoner, militärer och en hel del andra.

Arbetare, vill du tillhöra den gruppen?

I de liknöjdas skara är arbetarna det ojämförligt största antalet. Detta är förklarligt men ej försvarligt. När arbetarnas gemensamma fiende, militarism och kapitalism, firar sådana orgier som just nu, då går det ej att stå liknöjd och resonera som så: "Det går ej" eller "vad gör det för nytta om jag går in i Arbetarekommunen eller ej". Den gruppen vill du nog inte tillhöra.

"Om i takt vi komma hundra, än vill ingen lyss och undra; Om i takt vi komma tusen, kanske spetsar man sitt öra. Men när vi bli hundra tusen, ja, den marschen skall man höra."

Så till sist den missnöjda gruppen. Det är den del av arbetareklassen som står i oförsonlig kamp mot det nu bestående samhället, som arbetar för, att arbetets frukter skall tillfalla dem som arbetar. Dessa arbetare och det parti de tillhöra, kämpa med mod och entusiasm för ett nytt demokratiskt samhälle, för arbetareklassens frigörelse. Välj nu så att det blir till ditt och dina efterkommandes bästa.

Då måste du ställa dig vid dina kämpande klassbröders sida.

Arvid Olsson.

Upprop.

Arbetare i Karlsborg och Forsvik.

Män och Kvinnor! Socialdemokratiska vänsterorganisationer har bildats i Karlsborg och Forsvik, under namn av Karlsborgs Nya Arbetarekommun och Forsviks Arbetarekommun.

Vi uppmanar Eder att ingå som medlemmar i desamma och ställa Eder i leden vid vår sida i kampen för ett nytt och fritt Sverige.

För Karlsborgs Nya Arbetarekommun och Forsviks Arbetarekommun.
Styrelsen.

värvar för brännvinsbrännare Berglunds bondeförbund. När valet är över är han i "min armé" igen å dricker champagne lurande på nya luredrejerier som kan tillföra honom och hans likar millionernas mångfald.

E.-de. Johansson.

Interiörer från Lidköping.

Här liksom annorstädes ha stridens vågor gått höga mellan höger och vänster inom socialdemokratien, icke så mycket på möten o. d. utan mer individuellt. Så en dag under våren skedde skilsmässan, vänstern blev i majoritet och därigenom sittande i orubbat bo. Förut hade nämligen med stor majoritet beslutats att den riktning som kom i majoritet skulle behålla kommunen, dess tillgångar och skulder samt även även Folkets Park-företaget. Högerriktigen bildade omedelbart en ny kommun och kallade sig "Lidköpings arbetarekommun av Socialdemokratiska Arbetarepartiet". Sedan vidtog en livlig kamp om själarna, vilken utlöste sig i stora möten med föredrag, för vänstern av Lindhagen och Erik Hedén och för högern H. Hallden och Werner Rydén. Den senare lovade, att om ej statsministerns svar på Brantigns och Vennerströms interpellationer blev tillfredsställande, så skulle vi få se på "gnistor". Svaret kom och det synes varit tillfredsställande ur Rydéns synpunkt — trots dess ynkedom.

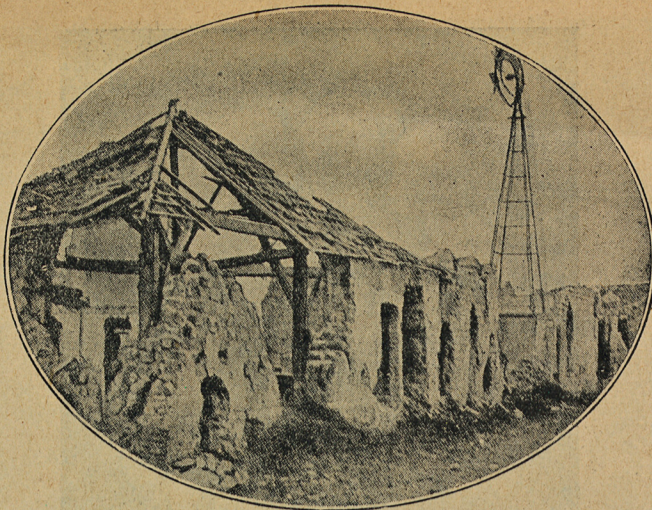
Vanlig Rydénska humbug.

Vi ha här haft en värdig dyrtidsdemonstration, som dock blev till besvikelse för det stora flertalet deltagare, detta tack vare en av ledningens ledamöters olämpliga utförande av sitt uppdrag. Skadan reparerades dock till en del senare på dagen vid ett möte, där arbetsgivare med flera voro inbjudna och närvarande. Man lovade då som vanligt "guld och gröna skogar", och att allt som var möjligt för att lätta dyrtidens tryck på arbetarna — skulle göras! Man blev nästan frestad tro att tidens ansvar hade förändrat deras tänkesätt, men den illusionen varade inte länge. Stadsfullmäktiges ordf. kunde inte ens hålla god min till mötets slut, utan lämnade demonstrativt densamma efter att ha sjungit på den gamla visan om näringarnas betryck samt kategoriskt förklarade att de enorma krigsvinsterna voro lögn och för övrigt förstod ej arbetarne det. På grund av borgarnas skräck för 1:a maj lyckades en del arbetare tillkämpa sig några små förmåner, men sedan kaskade arbetsgivarna upp sig, hade ett gemensamt möte och äro nu lika omöjliga som förut. Följden har blivit att tankar uppstått på verkliga kraftåtgärder från arbetarnes sida. Ett arbetarråd är bildat och kommer arbetarna att av dyrtiden tvingas återupprepa sina hungerdemonstrationer, komma de ej att låta avspisa sig med mindre de få sina krav igenom. *Ansvarvaret faller då på de, som ingenting lärt av tidens gång.*

Argus.

När våldsmakterna gå till sitt yttersta mått av handling gäller det att däremot såsom motvikt resa rättens suveränitet. Det gäller att föra talan för en ny demokrati och en ny parlamentarism, för nya tankar och nya föresatser, eller med ett ord, att med den hänförelse, vilken skapar historia, giva sig hän åt förhoppningarna om förnyelsens och förnyringens inbrott över världen. Den stora förödelsen får icke vara gjord förgäves. Det måste bryta in ljus över detta kaos och en bättre skapelse uppstå ur askan.

Carl Lindhagen.

Där kriget gått fram.

Soc.-dem. högern och parti-programmet.

En av huvudanledningarna till soc.-dem. partiledningens aktion mot vänstern sades ju vara att ungdomsförbundets kongress 1914 gjort ett uttalande om att partiets riksdagsgrupp i vissa frågor frångått parti-programmet, och man gjorde ju och försöker ännu — framför allt nu inför valmännen — göra allt för att söka visa oriktigheten i detta uttalande. Vi skall här denna gång stanna vid att anföra vad dr Erik Hedén, medarbetare i Socialdemokraten, har sagt i denna fråga i en artikel i det norska partiets vetenskapliga tidskrift "Det tyvende aarhundrede", där en mörkande kritik av den soc.-dem. högern framfördes som den ännu i dag icke med ett ord kunnat bemöta. Tyvärr tillåter inte utrymmet att hela artikeln införes. Efter en ingående, med talrika exempel, gjord redogörelse för alliansen med liberalerna, för gruppens uppträdande i trust- och tullfrågan, skol- och författningsfrågan, militärfrågan och kampen för freden, fortsätter dr Hedén med att sammanfatta resultaten av denna politik på följande sätt:

Partihögern säger sig företräda resultatens politik gentemot demonstrationernas. Vilka äro då resultaten? Några få sociala och kulturella reformer utan större vikt för socialismens eller demokratins mål; stor triumf för den personliga kungamakten; en oerhörd tryckande militarism med ständiga mobiliseringar och en budget å lågt räknat 150 (ett hundra femtio!) miljoner pr år, en militarism varav större delen (vidpass $\frac{4}{5}$) beviljats även med socialdemokratiska röster¹⁾; en våldsamare inskränkning av yttrande- och medborgarfriheten, än Sverige på $\frac{3}{4}$ sekel upplevat; en ytterligt ökad utsugning, en svindlande snabb sänkning av arbetarnes reallön, vilken sänkning väl att märka var i full gång redan före kriget efter vad på ett ofrånkomligt sätt konstaterats av en officiell sakkunnig kommitté och offentligt erkänts i riksdagen av statsminister Staff. Det är alltså här ej fråga om ett val mellan små framsteg och väntan på stora. Hittillsvarande taktik har tvärtom i allt väsentligt medfört idel stora baksteg. Dess resultat har varit en rad av mörkande nederlag. När man dock på parti-

¹⁾ Sedan får folket trösta sig med riksdagsgruppens löften om sänkning efter kriget — löften som hittills alltid resulterat i väldiga höjningar.

högerhåll talar om segrar, menar man valsegrar. Men vi ha ju hittills trott, att valsegrarna ej var till för sig själva utan medel för socialdemokraterns mål. Endast om man ser målet i riksdagsmandat, kommittéuppdrag och förtroendeposter för ett litet antal enskilda, endast då har den nuvarande taktiken varit segerkrönt.

Likväl är ej en reaktionsperiod som den nuvarande i sig själv outhärdlig. Den kan tälas, om det finns ett klart folkligt parti som under svåra tider håller sitt program klart och samlar massorna till nya, hårda strider. Är det så i Sverige? Inbördesfejden inom vår socialdemokrati rörde sig huvudsakligen om ett uttalande av ungdomskongressen 1914, att riksdagsgruppens ledning skulle "i väsentligt mån frångått partiets program exempelvis i militär-, författnings-, skol-, jord-, och tullfrågorna". Vad nu militärfrågan angår, så hade uppmaningarna till liberalerna att gå med på rustningsökning redan före ungdomskongressen framställt, och efter densamma har riksdagsgruppens flertal helt oförtydligt brutit programmet. Ty en programpunkt, som kräver successiv avvapning, kan omöjligt förenas med godtagande av en väldig rustningsökning. Vidare är det uppenbart programstridigt att rösta mot en republikmotion, och programtroheten räddas ej därmed, att kongressen senare vägrat ålägga riksdagsmännen en dylik röstning. I jordfrågan har ostridigen främjandet av kronjordsförsäljning varit ett programbrott. I tullfrågan är envisheten att vidhålla en föga effektiv eller sakkunnig motion men motverka en väl motiverad ett programbrott i sak, hur det än må vara med formen. I skolfrågan är en röstning mot folkskolans fulla frigörande från kyrkans välde ett klart programbrott.

Men dessa direkta programbrott äro dock ej de värsta. Värre är den allmänna grundsats, som lett gruppens hela taktik. Dess taktik har genomgående varit att visserligen tala och rösta för en del stora reformer och mot en del nya bördor men samtidigt understödja ett parti, som omintetgör reformerna men pålägger bördorna. Socialdemokratien har stött liberalerna fast den vetat, att dessa ej ville använda sin makt över de gemensamma voteringsarna till lättande av tullbördan eller sin förvaltningsmakt till värn för statens rättigheter. Den har

stött liberalerna, även sedan dessa velat driva militärbördorna i höjden utan nämnvärt vederlag. Liberalerna ha vetat, att de kunnat driva en antisocialistisk politik i avgörande punkter, utan att socialdemokraterna skulle uppsäga alliansen. Det är därför omöjligt för partiledningen att fritaga sig från en dryg del av ansvaret för liberalernas politik. Hur kan den tro sig uträdda något med programtroga protester, när den samtidigt understödjer dem, mot vilka den protesterar?

Nu kan man säga: programtrohet är ej det högsta. Det kan ibland vara nödvändigt trotsa programmet för att vinna något, och det är i så fall en ära att ha män modiga nog att trotsa. Däri instämmer jag för min del alldeles — men på två villkor. Först att verkligen något vinnes — och därom se ovan. Vidare att man har mod att stå för sitt programbrott.

Organisationernas anslutning till soc.-dem. vänsterpartiet sker genom distriktet. Partikongressen bestämde att kontingenten skulle utgå med minst 60 öre för manlig och 30 öre för kvinnlig medlem i kvartalet varav 40 resp. 20 öre går till partiet. Västra Sverges nya partidistrikt omfattar Göteborgs- och Bohus län, och Dalsland samt Älvsborgs län. Varje lokalorganisation inom distriktet skall tillhöra partiet genom partidistriktet.

I partiet inträdande lokalorganisation erligger föreskriven kontingent till partidistriktet fr. o. m. det kvartal under vilket inträdet skett.

Till Västra Sverges Nya partidistrikt erligger varje ansluten lokalorganisation avgift för kalenderkvartal. Denna avgift, i vilken kontingenten till partiet ingår, utgår med 60 öre för manlig och 30 öre för kvinnlig medlem samt lantarbetare.

Kvartalsavgiften skall jämte rapport till distriktets kassör senast den 15:e dagen i månaderna februari, maj, augusti och november.

Vederbörande styrelser uppmanas noggrant tillse att ovanstående iakttages och att punktlighet, ordning och reda från början införes i fråga om rapportering m. m.

Ur vår partis grundlagar.

Hos partiets djupa leder, icke hos några överledare skall ledningen och avgörandet ligga. Partiets förtroendemän äro folkets jämlikar och tjänare, icke dess herrar.

Medlemmarnes samhörighet bygges på överensstämmelse i åskådning, närmare angiven i partiets allmänna grundsats och politiska program, och icke på maktspråk. Deras solidaritetsplikt ligger i frivillig nitälskan för gemensamma sakuppgifter och obrottslig aktning för andras övertygelse.

Inom partiet skall yttrande-, tryck-, församlings-, förenings-, demonstrations- och valfrihet vara högsta lag — den första förutsättningen för befogenhet att kräva dessa rättigheters upprätthållande annorstädes.

En majoritet har följaktligen ingen rätt att påtvinga andra medlemmar sina meningar att hävdas såsom även de senares egna åsikter. Varje medlem inom partiets olika instanser är obetaget att göra de framställningar, vartill han finner sig uppfordrad av parti-program och principer. Ingen må under några förhållanden förmenas att föra talan för antagna programpunkter eller kongress- och folkomröstningsuttalanden.

Till arbetets ungdom.

Har arbetarungdomen någon kärlek till livet, då måste den vilja socialismen. Har den någon längtan till befrielse ur kapitalismens tunga bojar, ur den ekonomiska trälldomens hårda och pinande bekymmer, då måste den verka för socialismen. Vill den andlig frihet; vill den få del av de omätliga skatter, som kulturen kan bjuda en var som skänkes tid och möjlighet att tillägna sig dem — då måste den kämpa för socialismen. Vill de unga arbetarne den lycka som ligger i en sund kropp, måttligt arbete, ekonomiskt välstånd, tillfälle till själsodling — då måste de genomföra socialismen.

Socialismen skall göra eder fria.

Drömmen om framtiden, det är drömmen om socialismen.

Men den är mer än en dröm. Den är redan en spirande verklighet. Mitt i den kapitalistiska staten växer fram den makt, vars seger en gång skall göra slut på kapitalismens övervälde, på den ekonomiska utplundringen, på det politiska förtrycket, den andliga trälldomen. Den makten heter den internationella socialdemokratin.

Det är släktets hopp, den är världens frälsare.

I den socialdemokratiska ungdomsrörelsen har de unga arbetarna samlat sig för att skola sig till kampen mot proletariats fiender. Här ha de danat ett avantgarde i den röda Internationalens tjänst, som djävrt stormar fram mot det gamla samhällets vacklande skansar!

Kapitalismen strävar efter att göra de unga arbetarne till viljelösa och förslöade löneslavar. Alla dess bundsförvanter: militarism, klerikalism och alkoholism tjänar denna uppgift. — Vi däremot vilja lära dem att hata förtrycket, att älska friheten. Vi vilja fylla dem med den stolta känslan av eget värde liksom solidaritetens plikt: lära dem socialismens innebörd.

Alla arbetets ungdom, män och kvinnor, hör hemma i denna ungdomsrörelse. Kom till oss, alla unga: här finner ni goda kamrater, här finner ni en livstro som kan göra tillvaron uthärlig, här finner ni ett livsmål att verka för, ett stort innehåll för ert fattiga liv!

Vi vilja skänka er kampens glädje — den högsta, den ärlaste lycka som kan bli någon beskärd.

Socialismen väntar att de unga göra sin plikt!

Att arbetarungdom i allt större skaror sluter sig till socialismen, det vare dess ära! Den vill friheten, den vill livet, — därför måste den vilja kampen, därför måste den vilja socialismen.

Ära vare de unga kämparne för denna tidens största tanke! Hell dem, trotsets, stridens, segerns unga män och kvinnor, de röda fanornas ungdom!

Z. Höglund.

**Prenumerera på
Stormklockan.**

De tre gracerna.

MOT MORGONEN.

Stryk stråkarna, spelmän, riket runt,
stäm struparna, sångarebröder!
Se, borgarnas bunt med blod som är tunnt
står bleka av skräck bak sin pänningesäck.
Strunt!

Ta ton, mina bröder, en kampsång käck
för dag som bak skyarna glöder!

Høj fanorna, pojkar, mot bristande sky,
spänn vadornas knutar, kamrater!
Ur sovande by med fyllfet hy
på raglande kropp står krämarn opp.
Fy.

Framåt, kamrater, i trotsig tropp
till den nya morgonens dater!

Lägg örat till jord, in i grändmörkret se:
där sträcker förtvivlade händer.
I mörkret bor de, som aldrig fick le,
som aldrig kom loss till att att följa ett bloss.
Ve!

För dessa, för jus åt oss alla vi slåss,
för sol över lidandets gränder.

Dra värjorna, vänner, med sjungande glam,
fram över gata och dike!
Vår neša och skam ska i dag ha sin damm.
Han som förr tåide spark står nu vredgad och stark.
Fram!
Nu vaknar ett folk att i kamp röja mark
för de röda rosornas rike!

Ture Nerman.

Ingen kyrkoväg finnes, där ej eld eller yxa gick före.
Så är förloppet även i den andliga världen. Dagen efter brottet benämnes det "genombrottet". Där först den ensamma yxan klang, där går nu mängden med fanor och fanfarer.

Ellen Key.

Ett allvarsord.

Några ord om agitationen. Låt oss se på våra agitationsmöten: dåligt förberedda, underhålligt ledda och ännu sämre besökta — i allmänhet! Och orsaken? Bristande agitation, dålig affichering, inga program att följa och ingen omväxling. Allt för mycket enahanda. Att det syndas rent tekniskt i reklameringen, är ursäktligt; men att man av pur blygsamhet icke vågar antasta en bekant på vägarna och gatorna eller slå allarm i gårdarna och agitera för ett möte — det är en bekvämhet som närmar sig lättjans ideal. Och ren försumlighet är det att icke ha bestämda program, utan låta allt gå som av en slump. Så omväxlingen: kunna vi icke sjunga mera unisont, med mera liv och kläm och glöd; kunna vi icke lära oss läsa dikter eller prosaberättelser, locka fram ett solo i sång eller musik och kan vi icke få fram någon att börja och avsluta med ett kort anförande. Jo, naturligtvis! Men så är man rädd för kritik — och struntar i alltsammans. Sällan kommer man ihåg de gyllne orden: man skall göra så gott man kan. Andras sjuka kritiklystnad bör man lämna åt sitt eget ihåliga värde och sin egen blygsamhet kan man lägga på hyllan — då det gäller kamp för idéer. Detta gäller också om våra klubb- och kommunmöten de böra icke göras till småaktiga grälstunder i administrationsfrågor, de personliga utfallens tummelplatser och härdar för ynkliga sinnens griviga elakheter, utan de böra bli samlingsplats för sund livsglädje under gemensamt arbete för samma idéer, de böra väcka ny entusiasm för fortsatt arbete, stärka och etsa samman i kampen.

Detta är kanske lättare sagt än realiserat. Men vi må fostra viljan att gå den vägen... Så en annan sak: då folk icke gå på våra möten och föredrag, välan då gå vi till dem! Den personliga agitationen är den bästa, den verksammaste och resultatrikaste och — den billigaste. Den kräver endast en sak: intresse, eller med andra ord, en levande övertygelse som ständigt manar till arbete för en idés framgång.

Varje medlem i vårt nya parti bör känna det som en bjudande plikt att alltid ha med sig en av våra broschyrer eller Politiken och bjuda ut då ett möte besöks eller på stationen eller på gatorna och vägarna överallt. Ock så husagitationen. Det intressantaste och mest underhållande, som i nöjesväg går över allt annat — utom att det även skänker en känsla av sann tillfredsställelse då man fått rätta en missuppfattning där, värva en ny medlem här, och en prenumerant på vår tidning där. Sätt system i denna agitation och reaktionen skall slåss ned! Fram till målmedvetet och planmässigt arbete för framgång och stabilitet för den soc.-dem. vänstern i Västra Sverige.

"Lären Er förstå, att en räddning ur Edra lidanden är möjlig, först då I befriat Er från patriotismens föräldrade begrepp och från den därpå grundade lydningen mot regeringarna, och då I dristigt stigen upp på det högre föreställningssteget, den broderliga föreningen mellan alla folk, denna föreställning, som länge sedan kallar Er till liv, och från alla sidor kallar Er till sig."

(Ur Patriotism o. Regeringen av Tolstoy.)

Kring kvinnan.

Av Frans Borglund.

Det har förts insändaredebatt för någon tid sedan i en göteborgstidning om de fattigas lyx. De unga arbeterskorna trippa omkring i höga och dyrbara lyxkängor, kringvira sina välfödda skuldror med dyrbart pälsverk och skruda sig i hattar av alltid nyaste mode. En illustration till allts nuvarande uppochnedvårdhetstillstånd — varsågod, Göteborgstidningen, 4 öre!

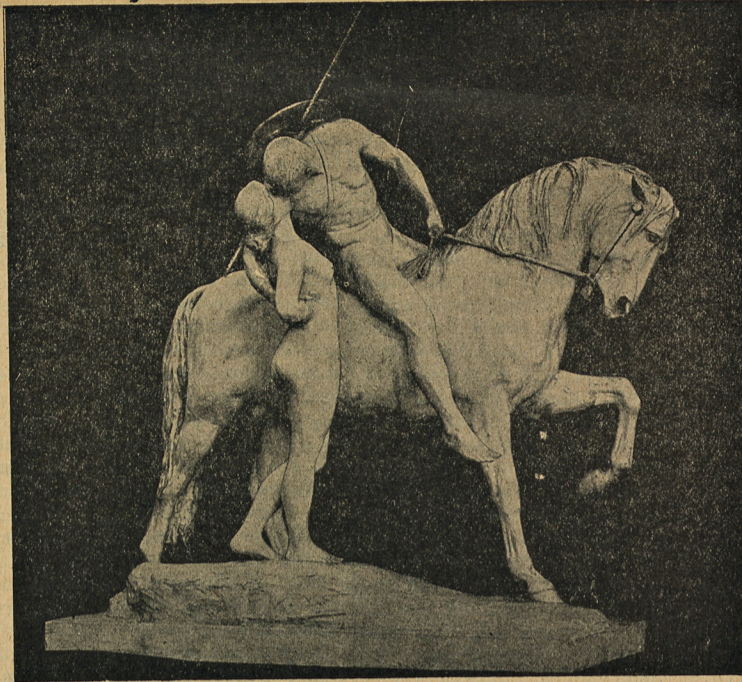
Är det något nytt detta? Nej. Antingen född å privat förlösningshem, den och den daton, eller fått en icke annonserad tillkomst i en Barnbördshusets frisäng, är kvinna alltid kvinna. Vill behaga, har behov, långt mer än män, att njuta behaget av att vara välklädd. Vad gör så umbäranden på andra kanter, endast kängans cheweraux ej är sprucken, dräkten ny och hatten "sådan att man ej behöver skäms".

Det hela blir dyrt — och det berörda förhållandet har, fullt förklarligt, anmärkts just nu, när de mest primära behovens tillfredsställande är starkt hotat, det dagliga brödet knappt fås för pengar. — Men varför blir det nu så dyrt för kvinnan, i allmänhet taget, att kläda sig väl?

Mot flertalet gör man antagligen icke orätt då man svarar: Brist på gammal kultur är orsaken, i stället gammal svensk bondklumpighet i blodet. Oförmåga att forma för klimat och folktyp lämpliga snitt. Accepterande ur konfektionsfirmornas alla profitbegärs motivrade modenyheter, vilka, lanserade ur medelklassens stupida modeslavinor, slutligen i billigare kvalitet framhinna till arbetarflickorna, å vars kroppsarbetspräglade lemman de ernå en högst pikant karikatyrisk verkan. — Saknande till och med danskans smak och färdighet att själv sy och att verkligen anpassa sådana modes huvudlinjer på sig själv, är svenskan i stort sett, både ur under- och medelklass, helt hänvisad till säsongens dussinvara.

Så bottnar denna fråga i kulturrens kvantitet och kvalitet. Ingen begär av arbetarflickan mer individuell smak än av medelklass-diton. Båda äro modeslavar — den förra dock med större ursäkt till följd därav att hon fått färre tillfällen att odla sitt smaksinne. Att över huvud taget neka arbetarflickan rätten att kläda sig i med de andras dräkter jämförliga snitt kan väl knappast väntas av andra än de otillräkneliga, som upphöjt den ekonomiska och sociala olikhetens berättigande till en av förnuftet oanfäktbar religiös dogm.

Givetvis vore det bättre att i en tid som denna använda pengarna till mat, säger den snusförnuftige. Men även mat är ju lyx numera — jag avvaktar en bomerad överklassinsändare vari klart, tydligt och ofrånkomligt påvisas det överraskande faktum att arbetarna, tack vare den ohemula vänsterpropagandan, fortfarande äta mat. För att återgå till ämnet, man måste inse att kvinnans behov av välklädnad är rotad i hennes natur, när ej ens en tid som denna kan omvända och bättra henne. Människan lever ju ej av bröd allena — så äro kläderna kvinnans poesi liksom glaset och nikotinet är männens. Hennes eget isolerade, allra privataste jags välbefinnande beror av hennes dräkt och vad dräkten betyder i samhällslivet, utom som inom den erotiska sfären, är ju alltför bekant att alla behöva beskrivas. Det är antagligen en inre omedveten vetskap just härom som ligger till grund för den humana tolerans gentemot mode-

Avskedet.

galenskapens utslag inom den egna familjen, som man finner hos fäder och bröder av arbetarklass.

Den önskliga kvinnodräkten: rimligt dyr och sydd för sin bärarinna, ej för vemsomhållst, är, som allt annat vackert och gott, ett framtidsmål, låt vara kanske ej så fjärranliggande. Men som alla kulturblommor kräver den ljus och luft — härvidlag mycket mera fritid; alltså kortare arbetstid, och mycket mera pengar.

De arbetarna! De få aldrig nog! — "Människa, känn dig själv..." Och känn dina fäder, om du nu är bärgad, har fått smak, älskar det primitiva och föraktar bjäfs.

De många komma väl dit ock.

Vänsterpartiets program.

Ur allmänna grundsatsen.

Det socialdemokratiska vänsterpartiet vill i den aktuella politiken gentemot den kapitalistiska samhällsordningen genom en propaganda, som förbinder idépolitik med dagspolitik, sträva att genomsyra folket med socialismens idéer, fylla de undertryckta klasserna med medvetande om sitt läge och sina uppgifter och göra dem skickade att genomföra det nya samhället.

Det socialdemokratiska vänsterpartiet erkänner sanningen i den stora grundsatsen, att de förtryckta klassernas frigörelse blott kan vara deras eget verk. Icke ledarvärde, som urartar till auktoritetstro och minoritetsförtryck, dödande rörelsens livsnerv, den andliga friheten, eller stelnar till ofruktbar byråkrati, utan allenast arbetaremassornas egen växande insikt, kraft och förmåga att taga sina öden i egna händer är vägen till målet. Den utomparlamentariska massaktionen är ett nödvändigt komplement i våra dagars klasskamp till den parlamentariska verksamheten, som icke ensam är tillräcklig att föra arbetarklassen till seger. Massaktionen, som betingas av klasskampens växande omfattning och tillspetsning, är ägnad att utveckla den enskildes självansvar och solidaritetskänsla och medför därigenom ett moraliskt krafttillskott av största betydelse till den socialistiska rörelsen, som för sin framgång måste bygga på en sedligt och andligt stärkt arbetareklass.

I medvetandet om, att arbetarklassen överallt mot det imperialistiska världskapitalets allt fruktansvärdare makt måste sätta världsproletariatets hela gemensamma organisatoriska kraft och vilja till handling, vilande på en obruten sammanhållning utan hänsyn till nation eller ras, till krig eller fred, förklarar sig Sveriges socialdemokratiska vänsterparti solidariskt med de undertryckta klasserna och deras organisationer i alla länder, vilka efter samma grundlinjer verka för den stora sociala omdaning, för den befriade och förenade mänskligheten.

Till Soc.-dem. vänsterns organisationer i Västra Sverige.

Vänsterkonferensen i Göteborg beslöt bildandet av Västra Sveriges Nya partidistrikt och uppmanade samtliga organisationer att inträda i distriktet f. o. m. 2:dra kv. 1917. För detta kvartal bestämdes avgiften till 35 öre medl. och skulle denna avgift erläggas för varje medlem i organisationerna och insända till distriktets kassör snarast möjligt av de på konferensen representerade föreningarna och klubbarna jämte övriga med konferensens beslut sympatiserande organisationer. Distriktsstyrelsen V. U. hemställer härför till varje vänstersinnad organisation att snarast fullgöra detta beslut. Denna avgift skulle utgöra de representerade organisationernas gemensamma insats för uppbyggande av distriktet, oavsett hur sedan formerna skulle bli för klubbars och föreningars anslutning till partiet. Från rätt många orter har avgiften erlagts, men tills dato finns många platser som ännu ej fullgjort denna sin skyldighet. D. S. V. U. motser således denna avgift omg. från bl. a. följande platser: Lidköping, Mariestad, Tibro, Götene, Falköping, Skara, Torbjörntorp, Åmål, Alingsås, L:a Edet, Surte, Vänersborg, Borås, Fritzla, Skene, Ulricehamn m. fl.

Vi uppmana varje ombud verka för att detta konferensens beslut efterföljes av varje organisation.

Samtidigt få vi uppmana varje organisationsstyrelse att adressera alla brev, värdeförsändelser etc. under adress: Distriktsexpeditionen, 2:dra Långgatan 6, 2 tr., Göteborg.

OBS! Ej under någon personlig adress.

Den slumrande staden.

Av Ola Hansson.

Den slumrande staden flåsar så underligt hest och kvävt, som hade dess barn sig inunder olidliga tyngder häft. Jag hör, där på tomma gator jag ensam i tystnaden går, hur dess stora sjuka hjärta i bultande feber slår.

Det är, som om något ville sig resa i ångest opp, man kände, hur maran rede dess maktlöst domnande kropp. Det är, som om något ville sig lätta med fasans rop, men kände två våta händer krama sin strupe ihop.

I alle, I små och store, som verken i gärning och ord, att böja den fräckes nacke och frälsa en syndig jord; I alle, som söken lösa var nödens och lastens träl, som stinges av hånets uddar och trampas av maktens häl;

här hjälper ej all er kärlek och all er ädla strid!

Det blir ej en morgonrodnad, en skön och tyst och blid, som lyser upp genom natten och skiner kring hav och land men skimmer av tjärade facklor och städers och byars brand.

I slumrande gränder det flåsar så underligt hest och kvävt, som hade en barn sig inunder olidliga tyngder häft. I kvalmiga röttnadsnatten det jämrar och gråter och gnyr. Jag hör i mullrande mummel en revolutionsouvertyr.

Det stundar till strid.

När detta nr av "Vänstervind" kommer under läsarens ögon hava redan preludierna till 1917 års valrörelse givits. Det kommer att bli en hård kamp, där det icke kommer att sparas på skarpa hugg. Den borgerliga högern har redan börjat att sprida sina broschyrer, som ifråga om ovederhäftighet och smutskastning av motståndare slår alla rekord. Men även inom socialdemokratien blir det en kraftmätning emellan det nya och det gamla, emellan det som vill framåt och det som vill hålla tillbaka. Även i denna strid synes man på en del håll icke bli så noga med stridsmedlen. Vi, som hava vår varelse i Älvsborgs läns södra valkrets, behöva ju bara slå upp Ny Tid eller Folkbladet för att bli övertygade om att det stridssätt som där föres emot den soc.-dem vänstern icke lämnar något övrigt att önska då det gäller att med vilka medel som helst komma motståndaren till vänster till livs. Man kan icke låta bli att tänka om dessa tidningar utvecklade en sådan energi och hänsynslöshet mot det borgerliga samhället, så borde det hava hava ramlat i det här laget. Under dessa förhållanden gäller det naturligtvis för vänstern inom kretsen att med entusiasm och offervilja göra en insats i valarbetet som kommer att visa reaktionen i vilken kåpa den sedan axlar sig, att arbetare och småfolket fyllar sig till de skaror som vilja en hänsynslös kamp mot militarismen, första kammarvalde och kungadöme.

Erik Schlin.

Upploppet.

Av Fredrik Ström.

Det är icke lätt att bestämma de känslor, som leda en folkskara. De födas i ett ögonblick, fästa sig i själva halm, växa sig mäktiga, okuvliga, leda alla andra känslor, binda tankarna. De likna fröna till det träd som sagan låter sås, slå rot, spira upp, knoppas, gå i blom och ge frukt på en enda natt. De likna också somliga våra tankar som vi icke alls veta varifrån de komma, men som äro som troll, vilka bemäktiga oss och ej lämna oss någon ro, utan ständigt virvlar om inom oss, alldeles som agnarna i logen när slagorna gå. De likna även ibland de melodier, som sjunga inom oss utan att tystna eller kunnat tystas. Själens strängspel har tusen trådar och vi förstå icke deras toner, men vi lyda dem alltid liksom hörde vi mor säga: gör så, mitt barn.

Det var vid sextiden på aftonen. Dagen hade varit en strålände vårdag, en sådan som förebådar sommaren. Ljum och behaglig som ett bad i juli. Vårblå hade himmelen varit med små vita moln.

På de gator, där arbetet vid de stora bagerierna pågick, var mycket folk i rörelse och skarorna ökades i väldig grad, allteftersom tiden led. Människorna stodo i klungor och grupper eller vandrade av och an. Då och då skar en vissling genom luften. Hänande ord hördes eller förbittrade utrop. De magra ansiktena talade om hårda öden, men också om en bestämdhet, som icke ens ämnade vika för våld. Dessa, som gått ut för att visa sitt missnöje med klasshällets hårdhjärtade behandling av folket, visste vad de ville.

Man hörde ett sakta sorl bland massan. Men allt gick fredligt till. Många kvinnor syntes och barn lekte, som om intet ovanligt var på färde. Man demonstrerade stilla och imponerande.

Så kom stöten som tände eld. Det var en avdelning ridande polis. Den syntes vid ändan av en av de folkfyllda gatorna. Den kom i full fart för att ränsa gatan.

Den kom i nästan full fart i bland mängden, som intet ot anade. Det blev ett tusenstämmigt skri från skaran, en rusning åt sidorna, ett gripande efter stenar och käppar för att ha något att värja sig med mot hästhovarna och battongerna.

Små barn och gamla kvinnor såg man ridas och trampas ner.

Då var det som skarorna grepos av vredens och raseriets makt. Då var det som stenar började susa och käppar vira och förbannelser hagla över dem, som icke aktade små barns och gamla kvinnors liv.

Jag såg en gosse om femton, sexton år; han var just på väg hem då polisen kom sprängande in bland mängden och började slå. Då visste han nog ej annat än att han var långt borta i revolutionens land bland ett kämpande folk. Han såg lederna bakom sig, folkets leder, det pinade folket som var av hans stam, som han älskade och drömt om att befria. Han såg ju förtryckarnas knektar rida ner värnlösa och slå barn. Han trodde visst så säkert att han var anföraren, ledaren, och ropade så det skallade: "Leve revolutionen! Leve folket!" och obeväpnad och ung rusade han in bland den ridande våldsmakten, fick ett slag av en battong, bleknade och föll och blev buren in i en portgång av två arbetare som såg honom falla.

Där låg också en nitton-års flicka med mörklockigt hår och stora ögon i ett fönster och såg hur man slogs nere på gatan. En stund kämpade hon emot. Men rätt som det var tog hon ett tag om den ljusa gardinen, ryckte den ned med ett ryck och lät den som en fana slå ut genom fönstret. Skarorna jublade åt henne, men en polis kastade något upp mot fönstret. Och gardinen föll fladdrande ner på gatan.

En gammal gumma hade råkat mitt in i stridsvimlet. Hon hade kommit med en korg på armen från handelsboden och skulle just gatan ner hem till sitt när polisen kom ridande. Hon såg folket taga till stenar och käppar, blev ond över det och tillhöll de närmaste och skrek att sådant ofog skulle ingen göra sig skyldig till. Då såg hon en polis rida upp mot en vägg där en liten flicka stod med något i förklädet. Och hon såg hur den lilla föll för stöten hon fick av hästen och hur mjölet och sockret och brödet i förklädet föll ut, alla sakerna som hon varit och köpt för mor. Då flög där en flammande rodnad över den gamlas gubleka kinder och först kastar hon mjölkflaskan hon bar i sin korg efter den nedrige, som ridit omkull flickan, och sedan alla de andra varorna, den stackars fattiga gumman.

Där var även en gubbe som gick och sopade i en gård när de ridande sprängde in i folkskaran. Han gick stilla och tyst och lät sig intet bekomma. Han tyckte varken höra eller se, alldeles som om slik en kamp varit alldaglig. Nå, ibland ryckte det smått i de gamla nävarna, just som om han haft en rasande lust att skynda in i striden med sin sopkvast. Då kommo de båda arbetarna in på gården med gossen de sett falla för battongslaget. Och gubben gick in och bäddade sin bästa säng åt gossen och lät tvätta honom med ljunt vatten och befallde sin gamla gumma koka kaffe åt honom. Sedan gick han åter ut på gården och sopade.

Folkmassorna hade nu ökat oerhördt, så att de fyllde alla angränsande gator och gränder. Och polisen var driven tillbaka och hänades.

När nu polisen drivits tillbaka, ville folket gå hem. Då var det som hela leder ridande polis och militärer sprängde in från sidogatorna, där idel oskyldiga stodo. Och nu veno sablar över skuldlösa och vassa hugg över värnlösa. Där någon flydde in i portarna red polisen efter och slog, där någon stod på sin egen trappa fick han ett slag.

Men mot natten hade polisen ränsat gatorna och poliskamrarna voro fyllda med tagna offer.

Dessa offer, tagna bland skuldlösa, dömdes sedan till års fängelse. Far rycktes från barn, son från mor, bror från syster, en försörjare från sin familj, arbetsamma människor från sitt arbete, därför att rättfärdighetens eld kommit att flamma upp i deras bröst. därför att oskyldiga måste lida för skyldiga.

När orättens och våldets och de falska edernas domar, som förde goda och oskyldiga i häkten, gick ut över rike och land, så grät folket i bygderna över de dömda och över deras hustrur och barn. Och många som gråtit och sorjt så mycket över elände och nöd och orätt tillföre ena de nu ej mera kunde fälla en tår, de knöto sina händer mot det ställe där de trodde att den hårda domen fällts.

— Gud straffe dem som så dömt! sade en.

— Omänsklighet har säte i riket, sade en annan.

— Slik dom varslar om stränga tider för de store en gång, menade en tredje.

— Död åt de styrande! svor en fjärde.

Över allt landet, från längst i norr till ytterst i söder, gick som ett förbittringens skri från det folk, vars söner och anhöriga dömts oskyldiga.

Det skriet susade genom skogarna och sjöng över hedarna, det lopp längs älvarna, där arbetets folk bodde och umed sjöars stränder. Det skriet hördes i brukens smedjor, där hamrarna bultade, och i gruvorna, där hackorna ljödo. I verkstäderna, där hyvel och meisel och borrh gnisslade, i alla de mång hundra tusen husen, där folkets barn bo, hördes det. Överallt var det som det hamrade och dunkade, hackade och gnisslade, sjöng och surrade en väldig maningens musik till de orden: Död åt de styrande!

Som en vårstorm drog det genom nejden, klingande, välvande, brusande, likt ett hav i uppror.

Hade i den stunden gått en larm-signal genom skogarna och satts i gång en stormklocka längs stränderna och spelats en upprorsmarsch genom rike och land, ja, då vet jag icke vad som hänt och icke vad slutet blivit.

Men ingen trumpet smattrade och ingen klocka dånade och ingen klingande krigshymn spelades, ty Sverges folk är ett tåligt folk, som alla dagar minnas hur Engelbrekt tresor bönföll innan han kallade till vapen.

En återblick.

Då jag här ämnar i några korta drag beröra arbetarörelsens utveckling i Tidaholm, kan det denna gång vara nog att börja vid storsträjkåret 1909, som är en mörk punkt i arbetarörelsens historia här. Före detta är var den politiska och fackliga rörelsen jämförelsevis stark, och man såg däri en borgen för bättre förhållanden även i detta samhälle. Så kom storsträjken och vi måste där pröva våra krafter som dock ej räckte till vid detta tillfälle, beroende på dels att den stabilitet som är varje rörelsens livskraft ännu ej hunnit skapats och dels att en stor del av arbetarna ännu stod helt utanför all organisation. Dock må erkännas att man kämpade rätt så enigt en längre tid med undantag av några vankelmådiga som redan från början sviktade. Alltså nederlaget kom med dess följder, söndertrasade organisationer, och därmed var den ljusa framtidstro som mången hyst till en tid betydligt grusad. Tändsticksarbetarnes fackförening hölls dock vid liv tills våren 1911 därefter fanns ej mer än Arbetarekommunen kvar vilken endast uppehölls av några få medlemmar.

På hösten 1912 inträffade något som kan betecknas som början till en ny tid för arbetarörelsen i Tidaholm, det blev den från soc.-dem. högerhåll så förkättade Kata Dalström förunnat att då bilda Tidaholms Soc.-dem. U.-klubb som sedan dess omfattats med stort intresse av arbetarengdomen på platsen och har där utfört ett arbete vars resultat på mångahanda sätt kommit till synes. Till platsens Arbetarekommun anslöt sig snart klubbens äldre medlemmar vilka där gjorde allt för att få denna i arbetsdugligt skick som också lyckades, och på hösten 1915 återupptogs tändsticksarb.-fackförening, vilket länge av klubben förarbetats dels genom att ständigt föra frågan på tal å klubbens möten dels agitation bland utomstående. Denna förening är nu i ständigt växande och i nummerär större än någonsin förr.

Klubben har även vid flera valtillfällen utfört ett gott arbete i samarbete med platsens arbetarekommun som hela tiden haft en stark vänstermajoritet. När så Arbetarepartiets senaste kongress gjort

det omöjligt för oss att längre tillhöra detta parti måste en uppgörelse komma till stånd och vänstern valde då trots sin avsevärda majoritet, med hänsyn till några äldre kommunmedlemmar, jämte det samarbete som i andra frågor ännu kan vara möjligt, att begära sitt utträde ur kommunen och bildade sedan. Tidaholms Nya Arbetarekommun som redan vid starten fick ett betydligt större medlemsantal än den gamla kommunen hade före vänsterns utträde. Detta bevisar att vänsterns idéer är i utbredning vilket bådär gott för framtiden. Men därför kamrater får vi inte slå oss till ro och tro att allt är vunnet. Ett oavbrutet agitations- och fostringsarbete måste härnäst efter som hitills bedrivits. Det är som kommer blir ett stridens år för den socialistiska vänstern och i den kampen bör icke Tidaholms vänsterfolk, unga och gamla saknas. Vi ställer därför en maning till Eder alla som sympatiserar med den Socialdemokratiska vänsterns idéer, anslut Eder till dess organisationer och bli en aktivt kämpande medlem i våra led. *Vänsterman.*

Karlsborg.

Såväl den fackliga som den politiska arbetarörelsens historia här på Karlsborg är av tämligen sen datum. Första gången denna plats fick beröring av en facklig organisation var åren 1903—1904, då Skrädderiarbetarefackförbundet här hade en lokalavdelning omfattande ett 15-tal medlemmar. Denna platsens första arbetareorganisation skulle dock bli av kort varaktighet, endast några få år och den avsmunnade. Orsaken därtill är, om undertecknad är rätt undererrättad, en schism mellan förbundet och avdelningen.

Så gingo några år av tiden utan att det minsta i något hänseende gjordes för att rycka upp arbetarörelsen på platsen ända till året 1911, då några för saken intresserade personer anordnade politiska möten och dylikt och frukten av dessas arbete började då visa sig genom att man bildade en garantiförening för Västergötlands Folkblad.

Det egentliga genombrottet för arbetarörelsens fortsatta framgång på platsen var dock året 1913 (den 8 Juni) då bildades nämligen Karlsborgs Arbetarekommun av Einar Ljungberg. Året 1915 bildades en Bageriarbetarefackförening och nu detta år bildades å Karlsborgs Tygstation en Tygarbetareförening och vid härvarande ammunitionsfabrik en så kallad Kamratförening, alla av den art att de bevaka arbetarnes intressen i den ekonomiska kampen.

Efter utdelningen av det soc.-dem. partiet bildades den 6 maj d. å. en ny arbetarekommun benämnd "Karlsborgs Nya Arbetarekommun". Att denna nya arbetareorganisation skulle få god "vänstervind" i seglen var en på förhand given sak och den har, trots sin korta levnad, utträttat tämligen mycket. 3 politiska föredrag har den anordnat och en ny arbetarekommun har bildats, nämligen Forsviks Arbetarekommun, tillhörande Soc.-dem. vänsterpartiet.

Och kronan på det hela har blivit en "Förening Soldater och Arbetare" å Karlsborg omfattande ett 100-tal militärer och arbetare våra motståndare till stor förtret och nesa trots portförbudningar och afficheringsförbjudelser från herrar maktägande å Karlsborg.

Kamrater i Karlsborgs Nya Arbetarekommun, låten vänstervinden alltid blåsa friskt och föra oss fram till nya segrar för vår rättvisa sak arbetareklassens befrielse, stärken föreningsbandet mellan militär och arbetare och lät vår lösen alltid bliva: "Leve klasskampen, framåt för arbetareklassens ekonomiska och politiska befrielseverk".

Eder kamrater i vapenrocken sänder vi en röd hälsning och uppmanar Eder: organisera Eder i Föreningen Soldater och Arbetare å Karlsborg! Leve kampen mot borgarsamhället och militarismen! Leve samhörigheten och klassgemenskapen mellan soldater och arbetare! "Ive"

Tibro.

Även i Tibro slås vi för vänstersocialismens idéer sedan någon tid tillbaka. Motståndare ha vi nog här också. Den egentliga högern å liberalismen är ännu passiva åskådare, de stå i reserven å låta våra socialpatrioter föra klingan emot oss. Om klingan inte är blank betyder mindre när reservtrupperna inte ha bättre de heller. Huvudsaken är att känna "ansvar", tro på Branting och lyda Per Albin, inte resonera, bara marschera å lösen, slå blint med lögn när sanning tryter. Vore det inte på tid att nu sluta upp med slik politik. Kom ihåg att ni sitter i glashus.

E. J.

Real- och demonstrationspolitik.

av IVAR VENNERSTRÖM.

Den socialdemokratiska vänsterns politik har stämplat som "den romantiska metodens politik". I ordet "romantik" knyter den förnumstige realpolitikens djupa förakt för tankar, handlingar och syften med något längre räckvidd än så långt näsan räcker. "Romantiker", "utopister", "demonstranter", "pratmakare" och åtskilliga andra små smeknamn är de inbillat realpolitiska magistrarnes betygssättning åt den socialdemokratiska vänsterns män, som enligt samma herrars begreppsbestämning alltså dväljs i en annan värld, men aldrig i denna värld. "Romantik" där ha vi rättat ordet, utbrast Branting, gnuggande händerna av belåtenhet. "Romantik" upp-repar det hög-socialdemokratiska ekot från alla Sverges hörn. Mellan romantiska fantasier och praktiska verklig-hetsmänniskor har storstädernas ledande socialdemokratiska tidningar, Social-Demokraten, Arbetet, Ny Tid, dragit upp stridslinjerna vid partikongressen. Eftersägarna i varje landsända traska själlöst på i de större föregångarnes fotspår och halar samma positiv-visa. I Gästrikland och Hälsingland prässar den hög-socialdemokratiska valledningen genom Arbetar-Bladet in i valmännen att icke lyssna till "intra-sigenta skaldekretsars" farliga politiska lockelser. Ett upprop för partihögerns kandidater upplyser genom Norr-skensflammans insändareavdelning: "som synes av partivänsterns handlingar nedläggas allt arbete på att få partiet att framträda med endast demonstrationspolitik". I sina hälsningsord och på samma gång parollord som nybliven redaktör för Nya Samhället drar Ingvarsson inför Medelpads socialdemokrater gränsen mellan erfarenhetens, den vetenskapliga forskningens och den historiska utvecklingens väg å ena sidan och hugskottens och de vackra talesättens väg å den andra sidan. Överallt rabblas i olika omgångar samma läxa. Språkets makt över tanken vinner ständiga segrar. Förmågan att tänka själv hör alltjämt i de flesta fall de romantiska framtidsdrömmarnes rike till.

Menas med "romantik", att den socialdemokratiska vänstern skulle sakna intresse för dagens närliggande realiteter och endast syssla med demonstrationspolitik? Det är onödigt att ställa den frågan. Just detta är det hemligaste innehållet i den socialdemokratiska högers tal. I den män pratet om "romantik" döljer ett sådant tanke-innehåll är det blottat på all rimlig mening. Det är nästan en överlopsgärning att för bevisningens skull hänvisa till riksdagsprotokollen, där vänsterns politik är stenografiskt återgiven, så att ingen förvanskning vare sig från anhängare eller motståndare är möjlig. Boken "Socialdemokratisk vänsterpolitik i riksdagen", skildrande vänsterns gärningar under 1916 års riksdag, klarlägger med ett rikt material, att den socialdemokratiska vänstern har både vilja och förmåga att föra fram dagsreformer till gagn för de nu levande. När vänstern med denna sakligt oanfäktbara redogörelse lade alla politiska papper öppna på bordet och lät allmänheten döma om dess realpolitiska intresse, kastade antagonisterna, lustigt nog, om angreppsmetod. Vid granskningen av boken kunde de icke vidhålla talet att vänstern saknade intresse för realpolitik. De lade tyngdpunkten i sina anmärkningar på motsatt håll. Åkerberg i Örebro-Kuriren t. ex. lyckade med vänstern för att man i dess verksamhet spårade just intet av verklig idé- och princippolitik, men mycket sysslade med "petisser". Transportabla sågverk, varom ett 20-

tal fattiga kronotorpare bett under-tecknad motionera, blev för honom en alltför struntaktig reform för att en riktig realpolitik skulle befatta sig med den. Per Albin Hansson i Social-Demokraten riktade in sin kritik från samma utgångspunkt och hänade vänstern för att den sysslade med för små reformer. Per Albin i Social-Demokraten ger Per Albin i "Stormklockepolitiken" en rungande örfil. I "Stormklockepolitiken" påstår Per Albin, att vänstern lägger ned hela sin vilja i principrytteriets politik, men icke i dagsreformer-nas. I "Social-Demokraten" påstår han tvärtom. Den gapande konsekvensen blottar den intellektuella svindeln i talet om vänsterns enbara eller huvudsakliga intresse för demonstrationspolitik.

Menas med "romantik" att vänstern vill föra fram i parlamentet socialistiska krav och principer, för vars realisering i det närvarande ögonblicket maktläget ännu är omoget? Det menar uppenbarligen Gustav Möller och Per Albin Hansson i "Stormklockepolitiken" med en sats sådan som denna: "Socialdemokratin i riksdagen har uppenbarligen ingen anledning att slösa sin tid på i själva verket med nuvarande maktförhållanden absolut olösliga uppgifter." Om man ger en dylik innebörd åt ordet "romantik", så blir själve Marx, realisten framför alla andra, ur Möller-Hanssoniska synvinklar en barnlig romantiker. Ty även han har, t. ex. i Kommunistiska Manifestet, ställt positiva krav, som under "nuvarande maktförhållanden" måste anses vara "absolut olösliga uppgifter". Vad säges om "arvsrättens avskaffande", "kreditens centralisering i statens händer genom en nationalbank med statskapital och uteslutande monopol" och andra lika "romantiska" förslag, som Marx rekommenderar åt demokratins politik i de mera framskridna länderna? Enligt samma begreppsbestämning stämplas socialdemokratin hela forna politik, icke minst i vårt eget land, som förtvivlad "romantik". Satte sig icke socialdemokratiska partiet en med dåvarande maktläge i samhället absolut olöslig uppgift före, när det första gången parlamentariskt ställde kravet på allmän och lika rösträtt? Nutidens mest realpolitiska hög-socialdemokrater av den parlamentariska typen Rydén förfaller understunden till dylik "romantisk politik". Gav sig icke den socialdemokratiska riksdagsgruppen, då den genom Rydén väckte motion om införande av 8-timmars arbetsdag, i kast med en sän där "olöslig uppgift"? Fallor icke den samfälliga socialdemokratiska riksdagsgruppens parlamentariska krav på avskaffande av den 40-gradiga skalan, något som även Gustav Möller och Per Albin Hansson intressera sig för, under samma deras hårda dom? Den kapitalistiska högers makt är stark nog, att göra det problemat olösligt en rätt så lång tid framåt. Den socialdemokratiska vänstern anser att utom dessa även en del andra för närvarande kanske "olösliga" socialistiska krav skola parlamentariskt framföras: avvärjningen, enkammerssystemet, tullarnas avskaffande, republiken o. s. v. De komma dock en gång att lösas.

Lägger man in i "romantik" den betydelsen, att vänstern skulle tro att socialdemokratin stora idépolitiska krav skulle kunna politiskt genomföras, innan maktförhållandena i övrigt det tillåter? At en så ytlig och fantastisk tanke har den socialdemokratiska vänstern aldrig skattat. Tvärtom är det vänsterns parlamentariska grundskådningar det, att demokratins organisato-

riska anhopning av alla dess kraftre-surser, framför allt de ekonomiska, är en nödvändig förutsättning för varje socialistiskt försök att sträcka fingrarna efter den lockande politiska makten. Den varnar mot alla för tidiga socialistiska experiment att från regeringsmaktens höga tinnar regera socialistiskt, innan de angivna förutsättin-garna föreligga i det faktiska maktläget. Uteslutande inom den socialdemo-kratiska högern finns de män, som luta åt den åsikten, att en verklig socialistisk politik kan föras från regerings-bänken, fastän socialdemokratin reella makt icke väger upp eller ens balancerar moständarnes makt. Långt mera än den socialdemokratiska vänstern tror den socialdemokratiska högern på möjligheten att enbart eller huvudsakligen på politisk väg genomföra den demokratiska frigörelsen. Det är icke svårt att avgöra vem som mest skattar åt ett romantiskt betraktelsesätt av parlamentarismens möjligheter. Den socialdemokratiska vänsterns män äro i detta fall realister, till och med i äkta marxistisk mening. Inom den socialdemokratiska högers leder har "romantikens" bekännare sin tillvaro.

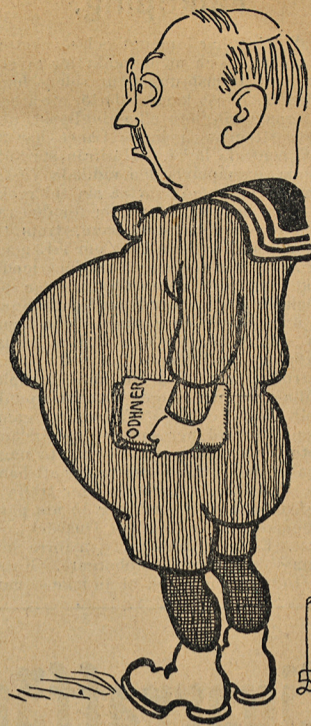
Menar man slutligen med "romantik", att vänstern vill genomföra socialismens idéer genom en självständig socialdemokratisk politik utan ett så intimt samgående med andra partier, att socialdemokratin nödgas positivt medverka till genomförande av krav, som gå stic mot socialdemokratin egna programmatiska krav? I så fall stämplas återigen Marx av sina modärna hög-socialdemokratiska ättlingar som "romantiker". Skarpare än någon har han hävdad en självständig proletärisk taktik utan sammanblandning med andra partier och deras idéer. Vid hans sida ta gärna den socialdemokratiska vänstern plats på de anklagades bänk. Den är alls icke emot en till och med ganska fast samverkan med liberalerna om krav, som faller inom ramen för socialdemokratin program utan att därför strida mot liberalernas. Vid partikongressen 1914 hade vänstern ingenting emot den s. k. "gemensamma vänsterplattformen". Men den motsatte sig med kraft avtalsbunden samverkan, t. o. m. in i regeringen, om krav utanför socialdemokratiska programmets ram. Det ville emellertid den socialdemokratiska högern, som med hand och loven förband sig att godkänna och positivt medverka till genomförande av den Hammarskjöldska härordningen, så länge avtalet om samverkan varade. I denna sak känner sig vänstern stå trygg på en sund socialdemokratisk realpolitik mark. Men att tro sig föra socialdemokratisk realpolitik genom att i en utomordentligt viktig fråga förpliktiga sig att icke blott icke realisera utan till och med direkt bekämpa socialdemokratiska krav, det är väl om något verklighetsfrämmande "romantik" i ordets fullaste bemärkelse.

I firman Möller-Hansson's bok finns ett kapitel: "Slagorden och de ogenomtänkta fraserna". De ha själva och hela den soc.-dem. högerpräsen i sina angrepp mot vänstern illustrerat det befogade i den rubriken.

"Svenska Folkets Vär"

är förmånligaste sjukförsäkring! Bilda avdelningar! Tillskriv undertecknad, vilken lämnar alla erforderliga upplysningar.

Centralkassör Emil Jansson
Brottsta, Eskilstuna. Tel. 820.

Professor W. Lundström, Göteborg.
han, som jämte högers inspisare Sandblad, skall efter partilinjens konstnärligt ordna Götaplatsens utseende.

Ur vänsterpartiets politiska program.

Allmän, lika och direkt rösträtt för män och kvinnor från och med 21 år. Okränk-t valrätt. Valdagen en söndag eller en allmän fridag.

Folkomröstning. (Initiativ och referendum).
Enkammersystem. Republik.
Demokratisk samhällsordning.

II.

Fullständig yttrande-, tryck-, församlings-, förenings- och demonstrationsfrihet.

III.

Avväpning. Principiell vägran av alla militäranslag. Kamp med alla medel mot krigs-fara och krig. Internationell rätts-ordning. Folkförbrödning.

XIII.

Åt landsbygdens arbetande klassers lev-nadsvillkor, hittills av statsmakterna för-summade, ägnas en särskild uppmärksam-het. Lantarbetar-, skogsarbetar-, torpar- och åbofrågorna måste sålunda upptagas till allvarlig prövning och framföras till en verklig lösning. Dessa arbetaregrup-pers rätt och intressen måste värnas och befrånjas av samhället med större styrka och hängivenhet än för närvarande sker. Lant- och skogsarbetarnas föreningsrätt hävdas. Yrkesinspektionen utväxkes till det större jord- och skogsbruket och om-fattar även bostadsinspektionen. At de lantarbetare och andra, som vilja bli små-brukare eller övergå till kooperativt jord-bruk, upplåtes under tryggad besittning lämplig jord, som i sista hand kan för-vävas genom tvångsavlösning från stor-gods (bolagsdomäner, herrgårdar).

Brukare av annans jord skyddas genom effektiv arrendelagstiftning.

Självägande småbönder och småbrukare*) stödas gent emot allt slags bolags-och storgodsvalde.

Åbor å kronans donerade och avyttrade jordegomar skyddas i sin rätt.

XIV.

De allmänna grundsatsernas hävdande av andlig frihet för alla samt kravet på fullständigt yttrande-, tryck-, församlings-, förenings- och demonstrationsfrihet gälla självfallet främst inom partierna.

Diskussionsfriheten inom partiernas tidingar är en folkens och ej ett redaktionernas privilegium.

Rörande de demokratiska principernas i de allmänna grundsatserna förverkligande dels i partiets inre organisation och dels även i dess taktik genom före-nande av omtanke för varje detalj (dags-politik) med rationellt tillgodosende på en gång av många sammanhängande de-taljer (idépolitik), därom gälla särskilda för partiet antagna demokratiska grund-lagar.

*) Med småbönder och småbrukare menas när-mast en sådan jordbrukare, som väsentligen ensam eller utan annat biträde än av hemmavarande fa miljemedlemmar sköter sitt jordbruk.

Falköping.

Falköping har i mångt och mycket blivit utgångs- och medelpunkt för mycket nytt som framsprunget ur tidens hårda kämpalek, minst kanske därför att arbetskrafterna varit flera eller dugligast, utan därför att platsen inom Länet har det mest centrala läget. Härifrån startades sålunda exempelvis den radikala Västergötlands Folkblad som på sin tid ryckte upp och skapade plattform för den räckryggade socialism som ännu, trots tidningens omslag finns gott om i Länet. I Falköping har socialdemokratiens medelpunkt varit för gammalsocialismen och nu sedan brytningen av denna framvingats, var man också enig om, på den konferens som söndagen den 3 juni hölls i Falköping för bildandet av det nya partidistriktet, att även nu låta Falköping behålla äran och rangen av centralpunkt.

Här finns också i Falbygden gamla prövade partivänner som nedlagt årslångt arbete för socialismen. För att ta några namn ur den ledning som valdes att handhåva distriktets angelägenheter träffa vi strax tvänne med omkring 15 års partimedlemskap: ordf. Algot Ousbäck och sekret. Edvin Söderberg, den före smålänning den senare Göteborgare. Kassören Gunnar Andersson är ju icke så gam-

mal i gån men en intresserad och punktlig kamrat. Många flera skulle nämnas, men opuset skall vara kort, därför blott en maning: slån vakt om det radikala parti som nu framvingats, hellre kamp på två linier än slöhet och dådlöshet på en.

Vinde.

Till organisationerna i Västra Sverge.

Kamrater!

Det har lyckats oss att för en föredrags-turné genom hela västra Sverge förvärva en av vårt lands alla förnämsta folktalare, den kände kulturkämpen, folkskolläraren Rickard Jansson i Motala! Turnén börjar den 17 Juli i Älvsborgs läns södra valkrets. Ämnen är:

1) Vad vill det nya soc.-dem. partiet?
2) Den tredje Internationalen — Zimmerwald.

3) Vad gäller höstens val?
4) Bröd eller brännvin.
Kostnaden för föredrag är 20 kr., som erlægges till talaren.

Alla organisationer som önska deltaga torde *omgående* insända anmälan härom till distriktsexpeditionen.

Distriktstyrelsens V. U.

Cigarraffären Klubben

Södra Allégatan 8 -:- Göteborg

Socialpolitisk Freds- och Skönlitteratur

Förmedlar billig och god litteratur till landsorten, från Sverges främsta bokförlag.

Arbetare! Kamrater! Stödj den affär. All förtjän går till den socialistiska agitationen.

Cigarraffären Fram

Lindholmen, Rekommenderas

Innehavare: Lindholmens Soc.-dem. Ungdomsklubb

Rekvirera genast flera ex. av Vänstervind

så fort upplagan slutsålts.

Bör spridas överallt vid fäster och möten, under hela juli mån

Nya kommissionärer antagas.

Tillskriv distriktsexpeditionen: Andra Långgatan 6, Göteborg

Göteborgare !!

Varje klassmedveten arbetare

måste agitera för tillslutning till

Göteborgs Nya Arbetarekommun.

Anmälan om medlemskap sker å expeditionen Andra Långgat. 6, II, Cigarraffärerna Fram, Lindholmen, S. Allégatan 8 och Masthuggstorget 4 samt hos uppbördsmän å arbetsplatser och å kommunens möten.

Vet din plats i striden!

Kommunstyrelsen.

Ett stort parti torgväskor extra billigt i Varuaffären Framåt

Masthuggstorg. 4, hörnet av Tredje Långgat. Passa tillfället!

KRAGAR,
MANSCHETTER,
SKJORTOR,
HALSDUKAR

i stort väl sorterat lager hos

Olivia Olsson

Södra Hamngatan 37

Tel. 6018.

"Svenska Folkets Vål"

är förmånligaste sjukkasse! Bilda avdelningar! Tillskriv undertecknad, vilken lämnar alla erforderliga upplysningar.

Centralkassör Emil Jansson

Brottsta, Eskilstuna. Tel. 820.

Sjukkassan

"Svenska Folkets Vål"

avdelning Kåpplunda, har möte första söndagen i varje månad kl. 1,30 e. m.

Nya medlemmar vinna inträde genom A. G. Thorssell, Kåpplunda 108, Skövde

För landet!

BILLIGA SÄNGKLÄDER hos

Fabriksaffären Merkur

Kungsgatan 9 A. Tel. 482

Oscar Olsson

GÖTEBORG

Brogatan Rosenlundsgatan

Tel. 5071, 5072, 5073

Sill, Fisk, Konserver,
Rökta varor.

Skodon

Alla säsongens nyheter i herr-, dam- och barnskodon, köpas fördelaktigast i

Majornas Skohandel

Stigbergstorgets hållstation. Tel. 4139

TIDAHOLM.

J. F. Klings Skrädderiaffär

TIDAHOLM.

Väl sorterat lager.

Förstklassigt arbete till platsens billigaste priser.

Elnganta, välsydd HERR- och GOSSKLÄDER köpas absolut bäst och billigast hos

FRITZ WINBLAD

TIDAHOLM.

Fullständig Herrekipering.

Tidaholms

S.-d. U.-kl.

har ordinarie möte i Folkets Hus varje torsdag kl. 7,45 e. m.

Tidaholms Nya Arbetarekommun

har ordinarie möte i Folkets Hus 2:dra söndagen i varje månad kl. 11 f. m.

Tändsticks-

arbetare!

Sv. Grov- och Fabriksarbetareförbundets avd. nr 90 i Tidaholm har ordinarie möte i Folkets Hus varannan fredag kl. 8 e. m.

Nya medlemmar äro välkomna.

Göran Klingvall
URMAKARE

Torggatan 2 :: Tidaholm

Emottager alla slags UR till reparation. Arbetet utföres under garanti, fort, väl och billigt.

Trycksaker

FÖR FÖRENINGAR OCH ENSKILDA, BILLIGAST OCH SNABBAST FRÅN

SVEA-TRYCKERIET

TIDAHOLM :: (Ruben Lorentz)

MÖLNDAL.

Arbetare i Mölndal! "POLITIKEN"
Köp och läs

Prenumeration upptages genom K. MAGNUSSON, Mölndals Kaffehandel.

Mölndals Kaffehandel rekommenderas.

Mölndals Socialdemokratiska Ungdomsklubb

håller möte varje torsdag kl. 8 e. m. i f. d. Folkets hus.
Arbetsreungdom, anslut er till klubben.

FALKÖPING.

Falköpings
Arbetarekommun

av Socialdemokratiska vänstern har ordinarie möte en gång i månaden å tid och plats som meddelas å affischer.

Ingå som medlemmar. Fram för bröd, frihet och folkförbrödring.

STYRELSEN.

TIBRO.

TIBRO Socialdemokratiska Arbetarekommun av vänsterpartiet, håller ordinarie möte första tisdagen i varje månad kl. 8,30 e. m., i klubbens lokal. Nya medlemmar hälsas välkomna.

MARIESTAD.

MARIESTADS Socialdemokratiska Ungdomsklubb

håller sina ordinarie möten varannan fredag.

Lokal: Ordenshusets lilla sal.
Nya medlemmar vinna inträde.

STYRELSEN.